

סיפורו של אלוהים, הסיפור שלנו

שיעור 25 : ישוע המשיח - בדיקה ביקורתית על אישיותו ועל חייו

1. האם ישוע באמת חי כדמות היסטורית? עדויות לחיים ההיסטורים שלו :

א. 27 ספרי הברית החדשה

ב. כתבים של אבות הכנסייה

ג. מקורות חילוניים :

i. יוסף בן מתתיהו (ההיסטוריון יהודי, נולד ב-37 לספ"ה)

ii. קורנליוס טקיטוס (ההיסטוריון רומי, נולד ב-52 – 54 לספ"ה)

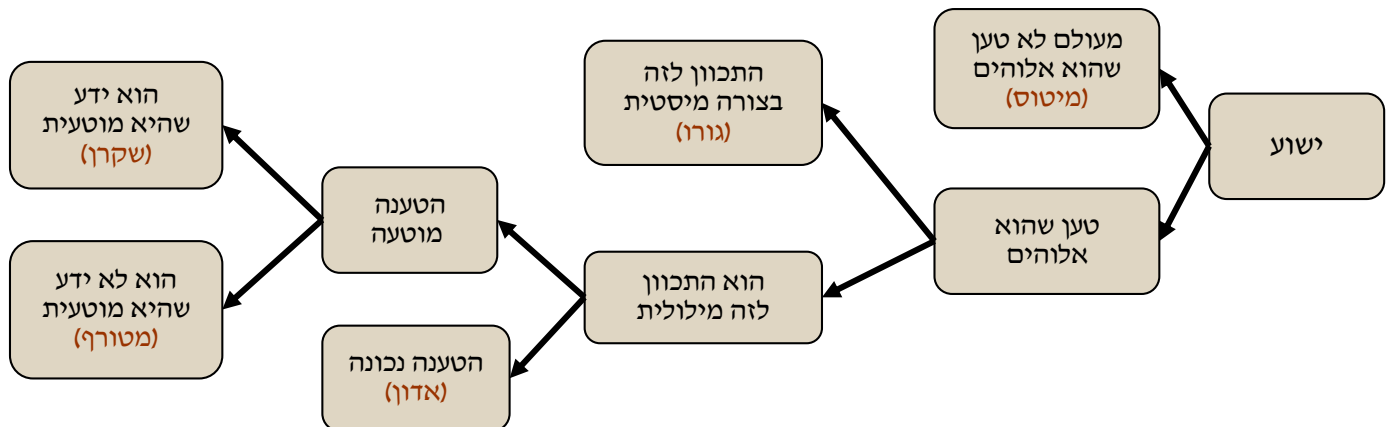
iii. פליני הצעיר (מושל של ביטיניה)

iv. סוטוניוס (ההיסטוריון רומי)

מבחן זהותו של ישוע

1. האם ישוע היה אדם טוב בלבד – מורה מוסרי גדול?

א. שטויות, כי ישוע לכאורה טען שהוא אלוהים (יוח' יא 25 – 26, יוח' יד 6, רוח שיעור 25)

1. אולי ישוע אף פעם לא טען שהוא אלוהים, אלא זה מיטוס שתלמידיו המציאו הרבה זמן לאחר שהוא מת. האם אפשר לסמוך על הברית החדשה כמקור היסטורי המשקף את החיים האמיתיים של ישוע?

א. המבחן הביבליוגרפי : עד כמה העותקים של הברית החדשה הם מהימנים מבחינת מספר כתבי היד, והזמן שבין הטקסט המקורי והעותקים הקיימים כיום?

i. יותר מ-20,000 עותקים של הברית החדשה קיימים כיום, כולל 5,664 כתבי-יד יווניים.

ii. כ-36,000 ציטוטים של הברית החדשה בכתבי אבות הכנסייה, מספיק כדי לשחזר כמעט את כל הברית החדשה.

iii. כמה כתבי-יד מהמאות הראשונים של הנצרות עדיין קיימים כיום.

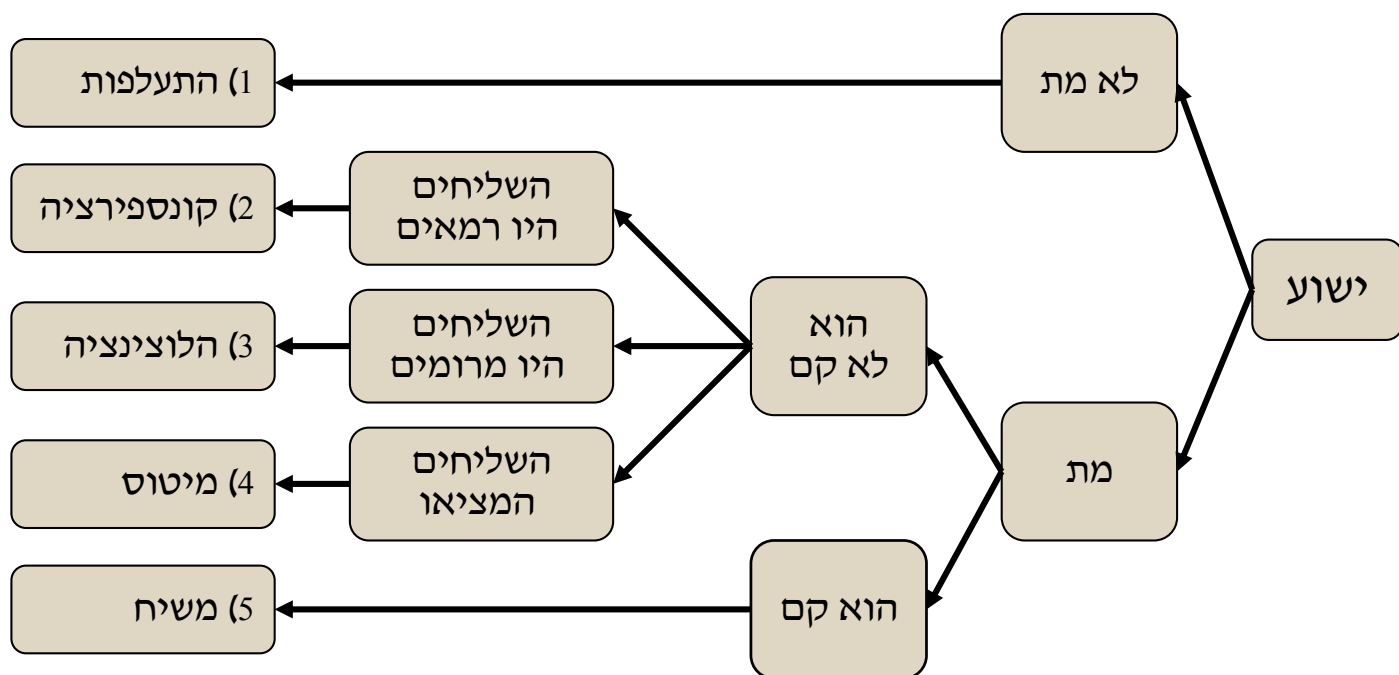
ב. מבחן העדות הפנימית : האם העדויות הכתובות הן מהימנות?

i. מחברי הברית החדשה כתבו כעדי-ראייה, או מהדיווח של עדי-ראייה שהם הכירו. (לוק' א 1 – 3, יוח' יט 35, מה"ש ב 22, פטי"ב א 16, יוח"א א 3)

- ii. תיאורים של חייו, מותו ותחייתו של ישוע כבר הסתובבו בזמן שעדי-ראייה עדיין היו בחיים.
- iii. אין מסמכים של המאה הראשונה שסותרים את הטקסטים של הברית החדשה.
- ג. מבחן העדות החיצונית: האם מקורות היסטוריים חיצוניים מאמתים או מכחישים את העדות הפנימית של המסמכים?
- i. הכתבים של אבות הכנסייה מאשרים את האמיתות של הברית החדשה.
- ii. הארכיאולוגיה מאמתת את התיעוד של הברית החדשה.
- ד. הברית החדשה מהימנה ולא ניתן לראות את הבשורות כ"מיטוסים".
2. אולי ישוע טען שהוא אלוהים – אבל במובן המזרחי שאנחנו כולנו "אלוהים." ישוע היה גורו.
- א. ישוע היה יהודי. המושג היהודי של אלוהים (טרנצנדנטי, אישי, מוסרי) שונה לחלוטין מהמושג המזרחי (פנתיאיסטי, לא-אישי, לא-מוסרי).
- ב. ישוע לא היה יכול לטעון שהוא "אל" במובן המזרחי. הוא טען שהוא האל היהודי ובורא העולם.
3. אולי ישוע טען שהוא אלוהים, אך הוא ידע שזה לא נכון ושהוא בן אדם רגיל. הוא היה שקרן.
- א. אם ישוע שיקר ורמה את תלמידיו, אז הוא היה גם צבוע כשהוא לימד לאחרים להיות ישר תוך כדי שהוא חי חיים של שקר. הוא היה גם טיפש, מכון שהשקר הזה הוביל אותו לצליבה.
- ב. תמונה זו של ישוע לא תואמת כלל את חייו, את האופי הטוב שלו ואת הלימוד המוסרי המרומם שלו.
4. אולי ישוע חשב שהוא אלוהים אך טעה. הוא היה כן, אבל מוטעה. הוא היה מטורף.
- א. התיאור הזה לא מתאים כלל לאיש שאמר את הדברים העמוקים ביותר בהיסטוריה של האנושות.
5. האפשרות האחרונה: ישוע הוא אדון ואל!

מבחן התחייה: מיטוס או מציאות היסטורית?

1. התחייה היא אבן-הפינה של האמונה המשיחית/ הנוצרית: "ואם המשיח לא קם, הכרזתנו הבל וגם אמונתכם הבל." (קור'א ט' 14)
2. התחייה היא לא:
  - א. רוח רפאים: ישוע היה גוף אמיתי לאחר שהוא קם.
  - ב. החייה (כמו אלעזר): תחייתו של ישוע היא תמידית.
  - ג. גילגול נשמה לתוך גוף אחר.
  - ד. הארה או נירוונה, איפה היחיד נבלע לתוך ה"אחד." ישוע שקם הוא איש יחיד.
  - ה. עלייה שמיימה: ישוע חזר עלי אדמות.
  - ו. חזון: ישוע נראה בפומבי לאחר שהוא קם; נגעו בו; הוא אכל.
  - ז. מיטוס או אגדה (לתחייה יש משמעות סמלית בלבד). התחייה באמת התרחשה.
3. העובדות: לאחר שהוא מת, ישוע נעטף בסדין והונח בקבר חצוב בסלע. אבן גדולה מאוד (כ-2 טונות) נגללה נגד כניסתו של הקבר. משמר רומי הוצב כדי לשמור על הקבר.
4. נשים מגיעות לקבר ביום א' ומוצאות אותו ריק. מלאכים אומרים לנשים שישוע קם. ישוע מופיע לאנשים רבים, כולל יותר מ-500 איש בפעם אחת (קור'א טו 5 – 8).

1. **השערת ההתעלפות:** אולי ישוע לא מת על הצלב אלא התעלף מתשישות ואיבוד דם. כולם חשבו שהוא מת, וכשהוא התאושש, התלמידים חשבו שהוא קם מן המתים.
2. בעיות עם השערת ההתעלפות:
  - א. ישוע לא היה יכול לשרוד את הצליבה.

- ב. העובדה שהחיילים לא שברו את רגליו מצביעה על כך שישוע היה כבר מת.
- ג. דם ומים יצאו מצדו הנדקר, סימן שריאותיו כבר התמוטטו.
- ד. הגוף נעטף בסדין ונקבר.
- ה. כיצד היה איש חצי מת, פצוע וחלש וזקוק לטיפול רפואי, משכנע את תלמידיו שהוא המנצח נגד המוות והקבר?
- ו. כיצד הוא הזיז את האבן ונמלט מהמשמר הרומי?
- ז. התלמידים לא היו יכולים לגנוב את הגוף בגלל המשמר.
3. **השערת הקנוניה:** אולי השליחים תכננו בחשאי לרמות את העולם כדי שהם יאמינו לשקר המוצלח ביותר בהיסטוריה, שישוע הוקם מן המתים.
4. בעיות עם השערת הקנוניה:
- א. אף נוצרי קדום לא הודה אי פעם שהתחייה הייתה קנוניה.
- ב. קבוצה של דייגים המציאו את הסיפור היצירתי, המתמיד, המוצלח ביותר בכל ההיסטוריה של האנושיות?
- ג. האופי הפשוט והישר של תלמידים מתנגד לרעיון של קנוניה קולקטיבית, בלי פורשים.
- ד. הם כולם השתנו מפחד לאמונה, מיאוש לביטחון, מבילבול לוודאות, מפחדנות לאומץ לב, וכולם מתו ברצון עבור ה"קנוניה" שלהם?
- ה. אין מניע הגיוני המסביר המצאה של שקר כזה, שגרם להם להיות שנואים, נרדפים, כלואים, מעונים, גולים, צלובים, מורתחים, קלויים, ערופים, ומזון לאריות.
- ו. היהודים והרומים היו מוצאים ומציגים את הגוף.
- ז. השליחים לא היו יכולים להכריז את התחייה בירושלים – עם כל עדי-הראייה, אילו הסיפור היה שקר.
5. **השערת ההזיה/ הלוצינציה:** אולי השליחים רומו על ידי הזיה, ודמיינו שהם ראו את המשיח קם מן המתים.
6. בעיות עם השערת ההזיה:
- א. היו יותר מדי עדי-ראייה. הזיות הן פרטיות, אינדיבידואליות, סובייקטיביות. ישוע הופיעה לתלמידים רבים, ול-500 אנשים בבת אחת.
- ב. הזיות בדרך כלל נמשכות כמה שניות או דקות. האירוע הזה נמשך למשך ארבעים יום.
- ג. הזיות לא אוכלות, בעוד שישוע כן אכל לאחר תחייתו (לוק' כד 42 – 43, יוח' כא 1 – 14)
- ד. התלמידים נגעו בו (מתי כח' 9, לוק' כד' 39, יוח' כ 27).
- ה. הם דיברו איתו, והוא דיבר איתם.
- ו. אם השליחים הזו הזיה, אז הגוף היה עדיין בקבר. מדוע הרומים או היהודים לא השתיקו את השמועות והציגו את הגוף?
- ז. הזיה לא מסבירה את הקבר הריק, האבן המגוללת, או היעדרות הגוף.
7. **השערת המיטוס:** אולי השליחים המציאו מיטוס, ולא התכוונו שצריך להבין את התחייה מילולית, כאירוע היסטורי.
8. בעיות עם השערת המיטוס:
- א. הסיגנון של הבשורות הוא שונה מאוד מסגנון טיפוסי של מיטוס.
- ב. לא היה מספיק זמן כדי לאפשר למיטוס להתפתח (פחות מדור אחד לאחר האירועים).
- ג. העדים הראשונים היו נשים, בעלות מעמד חברתי נמוך וללא זכות חוקית להיות עדים.
- ד. הברית החדשה עצמה פוסלת את השערת המיטוס (פא"ב א 16).
- ה. הבשורות נכתבו על ידי התלמידים, לא על ידי יוצרי-מיטוסים. נוסף על כך, הבשורות שבידינו כיום הן ביסודן זהות לבשורות המקוריות.
9. האפשרות האחרונה: ניתן להסביר את הולדתה ועלייתה של הנצרות רק על ידי תחייתו של ישוע המשיח (מה"ש ב 32 – 36). הוא באמת קם!

